

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

16. marts 2023*

»Præjudiciel forelæggelse – tilnærmelse af lovgivningerne – betalingstjenester i det indre marked – direktiv 2007/64/EF – artikel 47, stk. 1, litra a) – oplysninger til en betaler efter modtagelse af dennes betalingsordre – artikel 58, 60 og 61 – ansvaret for udbyderen af betalingstjenester i tilfælde af uautoriserede betalingstransaktioner – denne udbyders forpligtelse til at tilbagebetale betaleren de uautoriserede betalingstransaktioner – rammeaftaler – den pågældende tjenesteudbyders forpligtelse til at give den pågældende betaler oplysninger om den pågældende betalingsmodtager«

I sag C-351/21,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af justice de paix du canton de Forest (fredsdommeren i kantonen Forest, Belgien) ved afgørelse af 13. april 2021, indgået til Domstolen den 4. juni 2021, i sagen:

ZG

mod

Beobank SA

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, E. Regan, og dommerne D. Gratsias, M. Ilešič, I. Jarukaitis og Z. Csehi (refererende dommer),

generaladvokat: M. Szpunar,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- ZG ved avocate C. Sarli,
- Beobank SA ved advocaat D. Bracke,

* Processprog: fransk.

- den belgiske regering ved M. Jacobs, C. Pochet og L. Van den Broeck, som befuldmægtigede,
 - den tjekkiske regering ved J. Očková, M. Smolek og J. Vlácil, som befuldmægtigede,
 - Europa-Kommissionen ved T. Scharf og H. Tserepa-Lacombe, som befuldmægtigede,
- og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 7. juli 2022,
afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 38, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/64/EF af 13. november 2007 om betalingstjenester i det indre marked og om ændring af direktiv 97/7/EF, 2002/65/EF, 2005/60/EF og 2006/48/EF og om ophævelse af direktiv 97/5/EF (EUT 2007, L 319, s. 1).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem ZG og Beobank SA, der er en belgisk bank, i hvilken sagsøgeren i hovedsagen er indehaver af en bankkonto, vedrørende to betalingstransaktioner, der blev foretaget ved hjælp af sagsøgerens debetkort, og som sidstnævnte anser for uautoriserede transaktioner.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Følgende fremgik af 1. 21., 23., 27., 40. 43. og 46. betragtning til direktiv 2007/64:
 - »(1) Det er vigtigt for oprettelsen af det indre marked, at alle indre grænser i Fællesskabet ophæves for at sikre fri bevægelighed for varer, personer, tjenester og kapital. Det er derfor af afgørende betydning at oprette et egentligt indre marked for betalingstjenester. [...]
 - [...]
 - (21) Ved dette direktiv bør præciseres, hvilke forpligtelser som gælder for udbydere af betalingstjenester hvad angår oplysningerne til brugerne af betalingstjenester, der bør have samme høje niveau af klare oplysninger om betalingstjenester for at kunne foretage velinformerede valg og kunne handle i hele EU. Af hensyn til gennemsigtigheden bør direktivet fastsætte de harmoniserede krav, der er nødvendige for at sikre, at brugerne af betalingstjenester får de nødvendige og tilstrækkelige oplysninger, hvad angår aftalen om betalingstjenesten og betalingstransaktionerne. For at fremme et velfungerende indre marked for betalingstjenester bør medlemsstaterne ikke kunne vedtage andre bestemmelser om oplysningskrav end de krav, der er fastsat i dette direktiv.
 - [...]

- (23) De nødvendige oplysninger bør stå i et rimeligt forhold til brugernes behov og gives på en standardiseret måde. Oplysningskravene for en enkelt betalingstransaktion bør imidlertid være forskellige fra kravene i en rammeaftale om flere betalingstransaktioner.

[...]

- (27) Den måde, som udbyderen af betalingstjenester giver brugeren af betalingstjenester de ønskede oplysninger på, bør tage hensyn til brugerens behov samt til praktiske tekniske aspekter og til omkostningseffektivitet, afhængig af hvad der er fastlagt i den pågældende aftale om betalingstjenesten. [...]

[...]

- (40) Det er af afgørende betydning for en fuldt integreret straight-through processing af betalinger og for retssikkerheden hvad angår opfyldelsen af eventuelle underliggende forpligtelser mellem brugere af betalingstjenesten, at hele det beløb, betaleren overfører, bør krediteres betalingsmodtagerens konto [...]

[...]

- (43) For at gøre betalinger i Fællesskabet mere effektive bør der for alle betalingsordrer, der initieres af betaleren, og som foretages i euro eller i en valuta i en medlemsstat uden for euroområdet, herunder kredittransaktioner og pengeoverførsler, gælde en maksimal gennemførelsestid på én dag.[...] Da de nationale betalingsinfrastrukturer imidlertid ofte er særdeles effektive, bør medlemsstaterne om nødvendigt kunne beholde eller fastsætte bestemmelser om en kortere gennemførelsestid end en arbejdsdag for at undgå en forringelse af det nuværende serviceniveau.

[...]

- (46) For at betalingssystemet kan fungere smidigt og effektivt, skal brugeren have tillid til, at udbyderen af betalingstjenester vil gennemføre betalingstransaktionen korrekt og inden for den aftalte tid. Sædvanligvis har udbyderen forudsætninger for at vurdere de risici, der følger med en betalingstransaktion. Det er udbyderen, der stiller betalingssystemet til rådighed, indgår aftaler om tilbagekaldelse af fejlagtigt placerede midler og i de fleste tilfælde beslutter, hvilke formidlere der skal involveres i gennemførelsen af betalingstransaktionen. I lyset af alle disse overvejelser er det fuldt ud relevant, undtagen under usædvanlige eller uforudsigelige omstændigheder, at tillægge udbyderen af betalingstjenester ansvaret for gennemførelsen af en betalingstransaktion, som brugeren har accepteret, undtagen med hensyn til betalingsmodtagerens betalingstjenesteudbyders handlinger og undladelser, for hvilke alene betalingsmodtageren er ansvarlig. For at betaleren ikke skal være ubeskyttet i usandsynlige konstellationer, hvor det kan være uafklaret (non liquet), om betalingen blev behørigt modtaget af betalingsmodtagerens udbyder af betalingstjenester, bør den tilsvarende bevisbyrde påhvile betalerens udbyder af betalingstjenester. Som en hovedregel kan det forventes, at de formidlende institutioner, sædvanligvis et »neutralt« organ såsom en centralbank eller et fælles clearingshus, der overfører betalingsbeløbet fra den afsendende udbyder af betalingstjenester til den modtagende udbyder af betalingstjenester, vil lagre posteringsoplysninger og være i stand til at stille disse til rådighed, når som helst det er nødvendigt. Uanset hvornår

betalingsbeløbet er blevet krediteret den modtagende udbyder af betalingstjenesters konto, bør betalingsmodtageren øjeblikkeligt have et krav mod sin udbyder af betalingstjenester for så vidt angår kreditering på sin konto.«

4 Dette direktivs artikel 4 med overskriften »Definitioner« har følgende ordlyd:

»I dette direktiv forstås ved: [...]

[...]

4) »betalingsinstitut«: en juridisk person, der i overensstemmelse med artikel 10 er meddelt tilladelse til at udbyde og gennemføre betalingstjenester i hele Fællesskabet

5) »betalingstransaktion«: handling, der initieres af en betaler eller en betalingsmodtager med henblik på at indbetale, overføre eller hæve midler uden hensyn til eventuelle underliggende forpligtelser mellem betaleren og betalingsmodtageren

[...]

7) »betaler«: en fysisk eller juridisk person, der er indehaver af en betalingskonto og tillader en betalingsordre fra denne betalingskonto, eller, hvis der ikke er nogen betalingskonto, en fysisk eller juridisk person, der udsteder en betalingsordre

8) »betalingsmodtager«: en fysisk eller juridisk person, som er den tiltænkte modtager af de midler, der indgår i en betalingstransaktion

9) »udbyder af betalingstjenester«: selskaber som omhandlet i artikel 1, stk. 1, samt juridiske og fysiske personer, der drager fordel af undtagelserne i artikel 26

10) »bruger af betalingstjenester«: en fysisk eller juridisk person, som bruger en betalingstjeneste enten som betaler eller som betalingsmodtager eller begge dele

11) »forbruger«: en fysisk person, der i forbindelse med betalingstjenesteaftaler, som er omfattet af dette direktiv, optræder med et formål, der ligger uden for den pågældendes erhvervsmæssige virksomhed

12) »rammeaftale«: en aftale om betalingstjenester, der regulerer den fremtidige udførelse af særskilte og successive betalingstransaktioner, og som kan indeholde forpligtelser og betingelser for oprettelse af en betalingskonto

[...]«

5 Under overskriften »Åbenhed om betingelserne for og oplysningskravene til betalingstjenester« indeholdt det nævnte direktivs afsnit III et kapitel 2 med overskriften »Enkeltstående betalingstransaktioner«.

- 6 Samme direktivs artikel 38 med overskriften »Oplysninger til betaleren efter modtagelse af betalingsordren« bestemte i litra a):

»Umiddelbart efter modtagelsen af betalingsordren meddeler betalerens udbyder af betalingstjenester betaleren følgende oplysninger eller stiller dem til rådighed for ham på samme måde som fastsat i artikel 36, stk. 1:

- a) en reference, der gør det muligt for betaleren at identificere betalingstransaktionen, og, hvor det er relevant, oplysninger om betalingsmodtageren.«

- 7 I kapitel 3 i afsnit III i direktiv 2007/64 med overskriften »Rammeaftaler« fastsatte direktivets artikel 41 med overskriften »Generel forudgående information« følgende i stk. 1:

»[...] Oplysningerne og betingelserne affattes i et letforståeligt sprog og på en tydelig og forståelig måde på et af de officielle sprog i den medlemsstat, hvor betalingstjenesten udbydes, eller på et andet sprog, som parterne fastsætter indbyrdes.«

- 8 Direktivets artikel 47 med overskriften »Oplysninger til betaleren om særskilte betalingstransaktioner« bestemte i stk. 1 og 2:

»1. Efter at beløbet for en særskilt betalingstransaktion er blevet debiteret betalerens konto eller, hvis betaleren ikke anvender en betalingskonto, efter modtagelsen af betalingsordren, skal betalerens udbyder af betalingstjenester snarest muligt på samme måde, som fastsat i artikel 41, stk. 1, meddele betaleren følgende oplysninger:

- a) en reference, der gør det muligt for betaleren at identificere hver enkelt betalingstransaktion og, hvor det er relevant, oplysninger om betalingsmodtageren
- b) betalingstransaktionens beløb udtrykt i den valuta, som betalerens betalingskonto debiteres i, eller i den valuta, der anvendes i betalingsordren
- c) beløbet for eventuelle gebyrer for betalingstransaktionen og, hvor det er relevant, en liste herover, eller den rente, som betaleren skal betale
- d) hvor det er relevant, den vekselkurs, som betalerens udbyder af betalingstjenester har anvendt ved betalingstransaktionen, og betalingstransaktionens beløb efter valutaomregningen, og
- e) valørdatoen for debitering eller datoen for modtagelsen af betalingsordren.

2. En rammeaftale kan indeholde en bestemmelse om, at de i stk. 1 omhandlede oplysninger skal meddeles eller stilles til rådighed mindst én gang om måneden og på en aftalt måde, som gør det muligt for betaleren at lagre og gengive oplysninger uændret.«

- 9 Direktivets artikel 58 med overskriften »Underretning om uautoriserede eller fejlbehæftede betalingstransaktioner« havde følgende ordlyd:

»For at kunne kræve tilbagebetaling af en transaktion skal brugeren af betalingstjenester underrette sin udbyder af betalingstjenester snarest muligt efter at have konstateret uautoriserede eller fejlbehæftede betalingstransaktioner, der giver anledning til krav, herunder krav som omhandlet i artikel 75, og ikke senere end 13 måneder efter debiteringsdatoen, medmindre udbyderen af betalingstjenester, hvor det

er relevant, ikke har meddelt oplysningerne om den pågældende betalingstransaktion eller stillet dem til rådighed i overensstemmelse med afsnit III.«

- 10 Samme direktivs artikel 59 med overskriften »Bevis for autentificering og gennemførelse af betalingstransaktioner« fastsatte følgende:

»1. Hvis en bruger af betalingstjenester afviser at have autoriseret en gennemført betalingstransaktion eller hævder, at betalingstransaktionen ikke blev gennemført korrekt, kræver medlemsstaterne, at det er udbyderen af betalingstjenester, der skal bevise, at betalingstransaktionen var autentificeret, korrekt registreret og bogført og ikke var ramt af tekniske svigt eller andre fejl.

2. Hvis en bruger af betalingstjenester nægter at have autoriseret en gennemført betalingstransaktion, er brug af et betalingsinstrument, der er registreret af betalingstjenesteudbyderen, i sig selv ikke nødvendigvis tilstrækkeligt til at bevise, at betalingstransaktionen var autoriseret af betaleren, eller at betaleren handlede svigagtigt, eller at han med forsæt eller ved grov forsømmelse undlod at opfylde en eller flere af sine forpligtelser i henhold til artikel 56.«

- 11 Artikel 60 i direktiv 2007/64 med overskriften »Udbyderens ansvar for uautoriserede betalingstransaktioner« bestemmer:

»1. Medlemsstaterne sikrer, at betalerens udbyder af betalingstjenester med forbehold af artikel 58 i tilfælde af en uautoriseret betalingstransaktion straks tilbagebetaler betaleren beløbet for den uautoriserede betalingstransaktion og, hvor det er relevant, fører den debiterede betalingskonto tilbage til den situation, der ville have været gældende, hvis den uautoriserede betalingstransaktion ikke var blevet gennemført.

2. Yderligere økonomisk godtgørelse kan fastsættes i overensstemmelse med den lovgivning, der finder anvendelse på aftalen mellem betaleren og dennes udbyder af betalingstjenester.«

- 12 Dette direktivs artikel 61 med overskriften »Betalers ansvar for uautoriserede betalingstransaktioner« fastsatte følgende i stk. 1-3:

»1. Uanset artikel 60 skal betaleren dække tab i forbindelse med enhver uautoriseret betalingstransaktion på højst 150 EUR, der skyldes brug af et tabt eller stjålet betalingsinstrument eller, hvis betaleren har undladt at beskytte de personaliserede sikkerhedsfeatures, uberettiget tilegnelse af et betalingsinstrument.

2. Betaleren skal dække alle tab som følge af uautoriserede betalingstransaktioner, hvis de skyldes en svigagtig handling eller manglende opfyldelse af en eller flere af hans forpligtelser i henhold til artikel 56 ved forsæt eller grov forsømmelse. I sådanne tilfælde finder maksimumsbeløbet i stk. 1 i nærværende artikel ikke anvendelse.

3. I de tilfælde, hvor betaleren ikke har optrådt svigagtigt eller med forsæt har undladt at opfylde sine forpligtelser i henhold til artikel 56, kan medlemsstaterne begrænse det i stk. 1 og 2 i nærværende artikel omhandlede ansvar under hensyntagen til navnlig arten af betalingsinstrumentets personaliserede sikkerhedsfeatures og de omstændigheder, under hvilke det blev tabt, stjålet eller uberettiget tilegnet.«

- 13 Direktivets artikel 86 med overskriften »Fuld harmonisering« bestemmer i stk. 1, at »[u]den at det berører [...] artikel 61, stk. 3, [...] i den udstrækning dette direktiv indeholder harmoniserede bestemmelser, må medlemsstaterne ikke bevare eller indføre andre bestemmelser end dem, der fremgår af dette direktiv«.

Belgisk ret

- 14 Artikel VII.18, nr. 1, i code de droit économique (herefter »den økonomiske lovbog«) i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen, bestemte:

»Efter at beløbet for en særskilt betalingstransaktion er blevet debiteret betalerens konto eller, hvis betaleren ikke anvender en betalingskonto, efter modtagelse af betalingsordren, skal betalerens udbyder af betalingstjenester snarest muligt og på samme måde som fastsat i artikel VII.12, [stk. 1,] meddele betaleren alle af de følgende oplysninger:

1 en reference, der gør det muligt for betaleren at identificere hver enkelt betalingstransaktion og, hvor det er relevant, oplysninger om betalingsmodtageren [...]«

- 15 Artikel VII.35 i den økonomiske lovbog bestemte:

»Uden at det berører anvendelsen af artikel VII.33, skal betalerens udbyder af betalingstjenester i tilfælde af en uautoriseret betalingstransaktion, efter en prima facie-kontrol for svig fra betalerens side, straks tilbagebetale betaleren beløbet for denne uautoriserede betalingstransaktion og, hvor det er relevant, føre den debiterede betalingskonto tilbage til den situation, der ville have været gældende, hvis den uautoriserede betalingstransaktion ikke var blevet gennemført, i givet fald med tillæg af renter af dette beløb.

Desuden skal betalerens udbyder af betalingstjenester godtgøre eventuelle andre finansielle konsekvenser, herunder indehaverens omkostninger ved fastlæggelsen af det erstatningsberettigede tab.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 16 ZG, som bor i Belgien, har en bankkonto i Beobank i Belgien, hvortil der er knyttet et debetkort.
- 17 Natten mellem den 20. og 21. april 2017 befandt ZG sig i Valencia i Spanien. En første betaling på 100 EUR kl. 0.35 blev foretaget med ZG's debetkort i et etablisement, hvis nærmere karakter er omtvistet mellem parterne i hovedsagen. Efterfølgende blev der foretaget to andre betalinger med dette kort på den samme mobile betalingsterminal på henholdsvis 991 EUR, kl. 1.35, og 993 EUR, kl. 2.06. Der blev foretaget en fjerde betaling kl. 2.35 for et beløb på 994 EUR, som dog blev afvist.
- 18 ZG har ikke anfægtet den første betaling på 100 EUR, men har anfægtet den anden og den tredje betaling (herefter »de i hovedsagen omhandlede betalinger«). ZG har for den forelæggende ret forklaret, at han ikke længere husker, hvad der skete efter at have indtaget drikkevarer i det pågældende etablisement. Han husker heller ikke etablisementets navn og adresse og hævder at have været offer for bedrageri begået ved hjælp af narkotika.

- 19 Den 23. april 2017 foranstaltede ZG sit bankkort spærret, og den 29. april foretog han en anmeldelse til politiet i Bruxelles vedrørende tyveri og svigagtig brug af bankkortet.
- 20 For justice de paix du canton de Forest (fredsdommeren i kantonen Forest, Belgien), som er den forelæggende ret, har sagsøgeren i hovedsagen ud over betaling af erstatning på 500 EUR nedlagt påstand om tilbagebetaling af de i hovedsagen omhandlede betalinger, dvs. et beløb på 1 984 EUR, som han anser for »uautoriserede« som omhandlet i denne artikel VII.35 i lov om økonomiske rettigheder.
- 21 Beobank har bestridt de faktiske omstændigheder, således som disse sidstnævnte er beskrevet af ZG, og har afvist at foretage tilbagebetaling under henvisning til, at disse betalinger er autoriserede, eller at ZG i det mindste har gjort sig skyldig i »grov forsømmelse«.
- 22 Ifølge den forelæggende ret er det vigtigt at vide, hvem der har modtaget de pågældende betalinger. Som hovedregel gør svig begået af tredjemand ved hjælp af offerets debetkort det i almindelighed muligt for den person, der har begået svigen, at nyde godt af køb eller hævninger af kontanter. I det foreliggende tilfælde er svigen ifølge ZG's påstande kommet en tredjemands bankkonto til gode.
- 23 Den forelæggende ret har anført, at Beobank efter anmodning fra ZG's advokat udelukkende har oplyst den pågældende betalingsterminals nummer og geolokalisering uden at angive identiteten på modtageren af de i hovedsagen omhandlede betalinger på anden måde end ved angivelsen »COM SU VALENCIA ESP«. Den forelæggende ret har præciseret, at hovedsagen er blevet udsat efter retsmødet for at give Beobank mulighed for at fremkomme med præciseringer i denne henseende, men at denne sidstnævnte i sidste ende ikke er fremkommet med sådanne, idet den har oplyst, at den ikke fra ATOS, der administrerer denne betalingsterminal, har modtaget yderligere oplysninger. Ifølge Beobank er det modtageren af disse betalingers spanske bank, banken Sabadell, der nægter at meddele identifikationsoplysningerne vedrørende den pågældende erhvervsdrivende.
- 24 Med henvisning til artikel VII.18 i den økonomiske lovbog finder den forelæggende ret det nødvendigt at få oplyst, om den pågældende bank i henhold til denne bestemmelse hvad angår meddelelsen af disse oplysninger var underlagt en indsatsforpligtelse eller en resultatforpligtelse. Såfremt Domstolens fortolkning gør det muligt at konkludere, at Beobank tilsidesatte sin forpligtelse, følger det ifølge den forelæggende ret heraf, at denne ret »heraf kan drage konklusioner med hensyn til [bankens] forpligtelse til at godtgøre de omtvistede transaktioner og/eller vedrørende erstatningskravet for den fortabte mulighed for at få tilbagebetalt midlerne fra tredjemand«.
- 25 Beobank har for den forelæggende ret gjort gældende, at artikel VII.18 i den økonomiske lovbog blot pålægger den pågældende bank en indsatsforpligtelse, idet den alene pålægges at meddele de oplysninger, som dens korrespondentbank har fremsendt til den, og ved at overlade det til forbrugeren at henvende sig til denne korrespondent, hvis disse oplysninger er utilstrækkelige. I det foreliggende tilfælde har Beobank opfordret den forelæggende ret til i givet fald at »rette en opfordring« til Sabadell med henblik på, at denne sidstnævnte fremlægger de dokumenter, der gør det muligt at identificere modtageren af den pågældende transaktion. I mangel af et tilfredsstillende svar skal der ifølge Beobank ved retsanmodning iværksættes en efterforskning med bemyndigelse til vidneafhøring for at høre Sabadells organer. Beobank har til støtte for sit

synspunkt henvist til udtrykket »hvor det er relevant« anvendt i den pågældende bestemmelse. ZG er derimod af den opfattelse, at Beobank bør holdes ansvarlig for Sabadells manglende meddelelse af oplysninger.

- 26 Under disse omstændigheder har justice de paix du canton de Forest (fredsdommeren i kantonen Forest, Belgien) besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Er betalingstjenesteudbyderen i henhold til artikel 38, [...] litra a), i direktiv [2007/64] omfattet af en indsatsforpligtelse eller en resultatforpligtelse med hensyn til tilvejebringelse af »oplysninger om betalingsmodtageren«?
 - 2) Omfatter »oplysninger om betalingsmodtageren«, jf. denne bestemmelse, de oplysninger, der gør det muligt at identificere den fysiske eller juridiske person, der har modtaget betalingen?»

Indledende bemærkninger

- 27 For det første bemærkes, at anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 38, litra a), i direktiv 2007/64 og dermed en bestemmelse, der indgår i dette direktivs kapitel 2, som inden for rammerne af direktivets afsnit III med overskriften »Åbenhed om betingelserne for og oplysningskravene til betalingstjenester« regulerede »[e]nkeltstående betalingstransaktioner«.
- 28 Dette kapitel 2 fandt, som det var fastsat i artikel 35, stk. 1, i direktiv 2007/64, anvendelse på »enkeltstående betalingstransaktioner, der ikke er omfattet af en rammeaftale«.
- 29 Det fremgår imidlertid af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at ZG er indehaver af en betalingskonto hos Beobank, hvortil der er knyttet et debetkort, hvorved de i hovedsagen omhandlede betalinger blev foretaget.
- 30 Under disse omstændigheder, og som Beobank, den tjekkiske regering og Europa-Kommissionen har gjort gældende, fremstår de i hovedsagen omhandlede betalinger ikke som »enkeltstående transaktioner« som omhandlet i kapitel 2 i afsnit III i direktiv 2007/64, men som henhørende under anvendelsesområdet for kapitel 3 med overskriften »Rammeaftaler« i dette direktivs afsnit III.
- 31 Dette kapitel 3 fandt i henhold til direktivets artikel 40 anvendelse på betalingstransaktioner, der var omfattet af en rammeaftale. En »rammeaftale« blev defineret i artikel 4, nr. 12), i direktiv 2007/64 som en »aftale om betalingstjenester, der regulerer den fremtidige udførelse af særskilte og successive betalingstransaktioner, og som kan indeholde forpligtelser og betingelser for oprettelse af en betalingskonto«.
- 32 Der skal derfor tages udgangspunkt i den forudsætning, at artikel 47, stk. 1, litra a), i direktiv 2007/64 fandt anvendelse på de i hovedsagen omhandlede betalinger.
- 33 Det følger heraf, at disse spørgsmål med henblik på at give den forelæggende ret et brugbart svar skal forstås således, at de vedrører fortolkningen af artikel 47, stk. 1, litra a), i direktiv 2007/64 og ikke fortolkningen af dette direktivs artikel 38, litra a).

- 34 For det andet bemærkes, at ZG for den forelæggende ret bl.a. har nedlagt påstand om tilbagebetaling af de i hovedsagen omhandlede betalinger, som efter hans opfattelse er »uautoriserede«, efter at Beobank afslog den fremsatte anmodning om tilbagebetaling med den begrundelse, at ZG ifølge denne bank faktisk havde tilladt dem, eller at han i det mindste havde gjort sig skyldig i »grov forsømmelse«.
- 35 Som det er blevet bekræftet i svarene på Domstolens skriftlige spørgsmål, er det af ZG anlagte søgsmål støttet på artikel VII.35 i den økonomiske lovbog. Denne artikel gennemfører artikel 60 i direktiv 2007/64 i belgisk ret, hvorefter den pågældende betalers udbyder af betalingstjenester i tilfælde af en uautoriseret betalingstransaktion straks tilbagebetaler denne beløbet for denne betalingstransaktion og, hvor det er relevant, fører den debiterede betalingskonto tilbage til den situation, der ville have været gældende, hvis den pågældende uautoriserede betalingstransaktion ikke var blevet gennemført. I henhold til direktivets artikel 61, stk. 2, skal den pågældende betaler imidlertid dække alle tab som følge af uautoriserede betalingstransaktioner, hvis de skyldes en svigagtig handling eller manglende opfyldelse af en eller flere af den samme betalers forpligtelser i henhold til det pågældende direktivs artikel 56 ved forsæt eller »grov forsømmelse«.
- 36 Den forelæggende ret synes at være af den opfattelse, at såfremt det på baggrund af Domstolens svar på de forelagte spørgsmål fastslås, at Beobank har tilsidesat sin forpligtelse til at give ZG de oplysninger, der er fastsat i artikel 47, stk. 1, litra a), i direktiv 2007/64, kan den drage konklusioner deraf bl.a. med hensyn til Beobanks forpligtelse til at tilbagebetale de i hovedsagen omhandlede betalinger.
- 37 I denne henseende bemærkes, at Domstolen har fastslået, at den ansvarsordning for udbydere af betalingstjenester, der er fastsat i artikel 60, stk. 1, i direktiv 2007/64 og i dette direktivs artikel 58 og 59, er genstand for en fuld harmonisering. Dette har til følge, at såvel en parallel ansvarsordning for den samme ansvarspådragende begivenhed som en konkurrerende ansvarsordning, der gør det muligt for brugeren af betalingstjenester at gøre dette ansvar gældende på grundlag af andre udløsende begivenheder, er uforenelig med det pågældende direktiv (jf. i denne retning dom af 2.9.2021, C-337/20, CRCAM, EU:C:2021:671, præmis 42 og 46).
- 38 Den harmoniserede ansvarsordning for uautoriserede eller fejlbehæftede transaktioner, der er fastsat i direktiv 2007/64, kan nemlig kun eksistere side om side med en anden ansvarsordning, der er fastsat i national lovgivning, og som hviler på de samme faktiske omstændigheder og det samme grundlag, såfremt denne sidstnævnte ordning ikke berører den således harmoniserede ordning og ikke er til fare for dette direktivs formål og effektive virkning (dom af 2.9.2021, C-337/20, CRCAM, EU:C:2021:671, præmis 45).
- 39 Som generaladvokaten har anført i punkt 53 og 60 i forslaget til afgørelse, kan en national ret ikke se bort fra sontringen i nævnte direktiv hvad angår betalingstransaktioner, alt afhængig af, om de er autoriserede eller ej, og kan derfor ikke udtale sig om et krav om tilbagebetaling af betalinger som de i hovedsagen omhandlede betalinger uden først at kvalificere en transaktion som uautoriseret eller autoriseret. Samme direktivs artikel 60, stk. 1, sammenholdt med direktivets artikel 86, stk. 1, er nemlig til hinder for, at en bruger af betalingstjenester kan drage udbyderen af disse tjenester til ansvar som følge af, at denne udbyder har tilsidesat sin oplysningspligt i henhold til artikel 47, stk. 1, litra a), i direktiv 2007/64, for så vidt som dette ansvar vedrører tilbagebetaling af betalingstransaktioner.

- 40 Det følger heraf, at i modsætning til, hvad den forelæggende ret synes at lægge til grund, kan en eventuel tilsidesættelse fra Beobanks side af sin forpligtelse til at fremlægge de oplysninger, der er fastsat i artikel 47, stk. 1, litra a), i direktiv 2007/64, som de præjudicielle spørgsmål henviser til, ikke i sig selv give anledning til en forpligtelse til tilbagebetaling af de i hovedsagen omhandlede betalinger.
- 41 Det fremgår ikke desto mindre af den forelæggende rets oplysninger, at den er af den opfattelse, at karakteren af det forretningssted, som ZG har besøgt, og de ydelser, der udbydes i dette etablissement, kan påvirke vurderingen af, om de i hovedsagen omhandlede betalinger var autoriserede eller ej. Tvisten mellem parterne på dette punkt ville imidlertid kunne løses, hvis identiteten på modtageren af disse betalinger var kendt, hvilket kræver, at det fastslås, hvem der i sidste ende er forpligtet til at fremlægge de nødvendige oplysninger i denne henseende. Det fremgår ligeledes af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at den forelæggende ret er blevet forelagt en anmodning fra Beobank om at træffe foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse med det formål at anmode betalingsmodtagerens udbyder af betalingstjenester om visse oplysninger om den pågældende modtager.
- 42 I denne henseende bemærkes, at de nationale retter har en meget vid adgang til at indbringe spørgsmål for Domstolen, hvis de skønner, at en for dem verserende sag frembyder problemer vedrørende fortolkningen eller gyldigheden af EU-retlige bestemmelser, der er relevante for afgørelsen af den tvist, der verserer for dem, og at de navnlig frit kan udnytte denne adgang på ethvert tidspunkt under proceduren, som de finder passende (dom af 14.11.2018, Memoria og Dall'Antonia, C-342/17, EU:C:2018:906, præmis 33 og den deri nævnte retspraksis).
- 43 Det følger endvidere af Domstolens faste praksis, at det udelukkende tilkommer den nationale ret, som tvisten er indbragt for, og som har ansvaret for den retsafgørelse, der skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag at vurdere relevansen af det spørgsmål, den forelægger Domstolen. Når det stillede spørgsmål vedrører fortolkningen eller gyldigheden af en EU-retlig regel, er Domstolen derfor principielt forpligtet til at træffe afgørelse. Det følger heraf, at der gælder en formodning for, at et præjudicielt spørgsmål vedrørende EU-retten er relevant. Domstolen kan alene afvise at træffe afgørelse vedrørende et sådant spørgsmål, såfremt det klart fremgår, at den ønskede fortolkning eller vurdering af gyldigheden af en EU-retlig regel savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, når problemet er af hypotetisk karakter, eller når Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en sagligt korrekt besvarelse af de stillede spørgsmål (dom af 7.9.2022, Čilevičs m.fl., C-391/20, EU:C:2022:638, præmis 41 og 42).
- 44 I overensstemmelse med denne retspraksis kan de præjudicielle spørgsmåls relevans for løsningen af tvisten i hovedsagen, for så vidt som den forelæggende ret finder det nødvendigt i forbindelse med dens vurdering af, om de i hovedsagen omhandlede betalinger er autoriserede eller ej, herunder hvad angår de foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse, der eventuelt skal træffes i denne sammenhæng, at kende karakteren og omfanget af de oplysninger, som den pågældende betalers udbyder af betalingstjenester skal give denne sidstnævnte i henhold til artikel 47, stk. 1, litra a), i direktiv 2007/64, ikke drages i tvivl.

Om de præjudicielle spørgsmål

- 45 Med sine spørgsmål, der skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 47, stk. 1, litra a), i direktiv 2007/64 skal fortolkes således, at en betalers udbyder af betalingstjenester er forpligtet til at give betaleren oplysninger, der gør det muligt at identificere den fysiske eller juridiske person, som udgør betalingsmodtageren i forbindelse med en betalingstransaktion, der er debiteret denne betalers konto, og ikke kun de oplysninger, som denne udbyder efter at have gjort sin bedste indsats råder over med hensyn til denne betaling.
- 46 Ifølge Domstolens faste praksis skal der ved fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse ikke blot tages hensyn til dennes ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og til de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af (jf. i denne retning dom af 12.1.2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósá, C-132/21, EU:C:2023:2, præmis 32 og den deri nævnte retspraksis).
- 47 Hvad angår ordlyden af artikel 47, stk. 1, i direktiv 2007/64 bemærkes, at denne bestemmelse fastsætter, at efter at beløbet for en særskilt betalingstransaktion er blevet debiteret en betalers konto eller, hvis denne betaler ikke anvender en betalingskonto, efter modtagelsen af betalingsordren, skal betalerens udbyder af betalingstjenester snarest muligt på samme måde, som fastsat i artikel 41, stk. 1, meddele betaleren visse oplysninger.
- 48 For at opfylde dette krav er den pågældende betalers udbyder af betalingstjenester forpligtet til i overensstemmelse med artikel 47, stk. 1, litra a), i direktiv 2007/64 at fremsende en reference, der gør det muligt for denne betaler at identificere hver enkelt betalingstransaktion og, »hvor det er relevant, oplysninger om betalingsmodtageren«.
- 49 Det skal imidlertid fastslås, at selv om begrebet »betalingsmodtager« i denne bestemmelse er defineret i artikel 4, nr. 8), i direktiv 2007/64 som en fysisk eller juridisk person, som er den tiltænkte modtager af de midler, der indgår i en betalingstransaktion, er de »oplysninger«, der i henhold til denne artikel 47, stk. 1, litra a), skal gives for så vidt angår modtageren i forbindelse med den pågældende betalingstransaktion, ikke videre præciseret i dette direktiv.
- 50 Navnlig gør ordlyden af sidstnævnte bestemmelse det ikke muligt, således som den forelæggende ret har bemærket, at afgøre, om forpligtelsen til at give disse oplysninger udgør en indsatsforpligtelse eller en resultatforpligtelse, navnlig på grund af sætningsleddet »hvor det er relevant«, der er indeholdt i bestemmelsen.
- 51 Under disse omstændigheder skal der i overensstemmelse med den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 46, foretages en undersøgelse af den sammenhæng, hvori artikel 47, stk. 1, litra a), i direktiv 2007/64 indgår, og de mål, der forfølges med dette direktiv.
- 52 I denne henseende bemærkes for så vidt angår den relevante sammenhæng, at direktiv 2007/64, som det fremgår af artikel 86, stk. 1, heri, og som det allerede er blevet anført i denne doms præmis 37, indebærer en fuld harmonisering, som forhindrer medlemsstaterne i at bevare eller indføre andre bestemmelser end dem, der fremgår af dette direktiv, medmindre andet er fastsat i direktivet, hvilket imidlertid ikke er tilfældet for så vidt angår oplysningspligten i direktivets artikel 47, stk. 1. Det præciseres således i 21. betragtning til direktivet, at det ikke er tilladt medlemsstaterne at vedtage andre bestemmelser om oplysningskrav end de krav, der er fastsat i det pågældende direktiv.

- 53 Henset til en sådan fuld harmonisering må det fastslås, at de oplysningsforpligtelser, der er fastsat i artikel 47, stk. 1, i direktiv 2007/64, nødvendigvis udgør forpligtelser, som medlemsstaterne skal gennemføre uden at kunne fravige dem og sågar uden at kunne lempe dem ved at kvalificere dem som indsatsforpligtelser og ikke som resultatforpligtelser. Der er i øvrigt intet i opbygningen af denne artikel 47, der gør det muligt at antage, at EU-lovgiver ved at fastsætte forpligtelser, der præcist angiver, hvilke foranstaltninger der skal træffes, udelukkende tilsigtede, at der skal gøres en indsats i denne henseende, og ikke at fastsætte konkrete resultater, der skulle nås.
- 54 Denne konklusion bekræftes af den omstændighed, at visse andre bestemmelser i direktiv 2007/64 er affattet med en ordlyd, hvoraf det klart fremgår, at ydelse af en indsats er tilstrækkelig til at opfylde de krav, der stilles i disse bestemmelser. Dette er bl.a. tilfældet for dette direktivs artikel 74, stk. 2, andet afsnit, eller direktivets artikel 75, stk. 1, fjerde afsnit, hvorefter en betalers betalingstjenesteudbyder skal gøre en rimelig indsats for at inddrive midler eller at spore en manglende eller mangelfuldt gennemført betalingstransaktion. Det kan derfor logisk antages, at lovgiver ville have anvendt tilsvarende udtryk i direktivets artikel 47, stk. 1, litra a), hvis den blotte ydelse af en indsats for at give betaleren oplysninger om betalingsmodtageren skulle være tilstrækkelig til at opfylde den forpligtelse, der er fastsat i denne bestemmelse.
- 55 Hvad angår sætningsleddet »hvor det er relevant« i bestemmelsen i artikel 47, stk. 1, litra a), i direktiv 2007/64, kan dette, henset til de netop anførte betragtninger, ikke forstås således, at udbyderen af betalingstjenester kun skal give betaleren de oplysninger, der gør det muligt at identificere betalingsmodtageren i forbindelse med en betalingstransaktion, hvis han efter at have gjort en indsats i denne henseende selv råder over disse oplysninger.
- 56 Det pågældende sætningsled skal derimod forstås således, at det i denne sammenhæng betyder, at de oplysninger om betalingsmodtageren i forbindelse med en betalingstransaktion, som udbyderen af betalingstjenester skal give den pågældende betaler, efter at beløbet for en betalingstransaktion er blevet debiteret denne betalers konto eller på et tidspunkt, der er aftalt i henhold til dette direktivs artikel 47, stk. 2, omfatter de oplysninger, som udbyderen af betalingstjenester råder over eller bør råde over i overensstemmelse med EU-retten.
- 57 Denne fortolkning bestyrkes af det formål, der forfølges med direktiv 2007/64, således som det fremgår af 1., 21., 23., 40. og 43. betragtning hertil, som bl.a. består i med henblik på at sikre et velfungerende indre marked for betalingstjenester at sikre, at brugerne af betalingstjenester let kan identificere betalingstransaktioner ved at have »samme høje niveau af klare« oplysninger, som både er nødvendige og tilstrækkelige hvad angår aftalen om betalingstjenesten og betalingstransaktionerne, og som står i et rimeligt forhold til disse brugeres behov og gives på en standardiseret måde med henblik på dels at sikre en fuldt integreret straight-through processing af betalinger, dels gøre betalinger hurtigere og mere effektive (jf. i denne retning dom af 21.3.2019, Tecnoservice Int., C-245/18, EU:C:2019:242, præmis 28).
- 58 Det følger således heraf, at direktiv 2007/64 havde til formål at indføre en høj »standard« for så vidt angår de oplysninger, som udbydere af betalingstjenester er forpligtede til at give brugerne.
- 59 For at opfylde de krav, der er nævnt i denne doms præmis 57, skal de oplysninger, som udbyderen af betalingstjenester i henhold til artikel 47, stk. 1, litra a), i direktiv 2007/64 skal give den pågældende betaler, være tilstrækkeligt præcise og væsentlige. I mangel af en sådan egenskab vil betaleren nemlig ikke være i stand til ved hjælp af disse oplysninger med sikkerhed at identificere den pågældende betalingstransaktion. Endvidere er fremlæggelsen af de øvrige oplysninger, der kræves i henhold til dette direktivs artikel 47, stk. 1, såsom beløbet for den pågældende

transaktion, valørdatoen eller datoen for modtagelsen af betalingsordren samt alt efter situationen de anvendte gebyrer og vekselkurser, uden interesse for den pågældende betaler, eftersom denne ikke kan knytte disse oplysninger til en bestemt betalingstransaktion.

- 60 For så vidt som den »reference, der gør det muligt for betaleren at identificere hver enkelt betalingstransaktion«, der er omhandlet i første sætningsled i artikel 47, stk. 1, litra a), i direktiv 2007/64, består af en kombination af bogstaver og/eller tal, hvis valg hovedsageligt opfylder it-behov, således at denne henvisning, hvis den er egnet til en integreret straight-through processing, ikke sætter den pågældende betaler i stand til at knytte den pågældende reference til en bestemt betalingstransaktion, er det nødvendigvis inden for rammerne af det supplerende element, der er omhandlet i det andet sætningsled i artikel 47, stk. 1, litra a), dvs. »oplysninger om betalingsmodtageren«, at betalerens udbyder af betalingstjenester skal give de oplysninger, der er nødvendige for fuldt ud at opfylde de krav, som følger af denne bestemmelse, til betaleren.
- 61 Det bemærkes i denne forbindelse, at i overensstemmelse med 27. betragtning til direktiv 2007/64 skal der bl.a. tages hensyn til brugerens behov i forbindelse med den måde, hvorpå udbyderen af betalingstjenester er forpligtet til at give brugeren af disse tjenester de nødvendige oplysninger.
- 62 Som anført i 46. betragtning til direktiv 2007/64 er det i øvrigt den pågældende betalers udbyder af betalingstjenester, der stiller betalingssystemet til rådighed, indgår aftaler om tilbagekaldelse af fejlagtigt placerede midler og i de fleste tilfælde beslutter, hvilke formidlere der skal involveres i gennemførelsen af betalingstransaktionen. Denne kontrol, som udbyderen udøver i løbet af de forskellige stadier af gennemførelsen af en betalingstransaktion, gør det også muligt for udbyderen at anmode formidlerne om at give denne passende information om den pågældende betalingsmodtager, navnlig når denne betalingstransaktion, som i det foreliggende tilfælde, foretages ved hjælp af en teknisk infrastruktur, som tilhører en sådan formidler.
- 63 Som det ligeledes er anført i 46. betragtning til direktiv 2007/64, kan det i øvrigt forventes, at de formidlende institutioner, sædvanligvis et »neutralt« organ såsom en centralbank eller et fælles clearingshus, der overfører betalingsbeløbet fra den afsendende udbyder af betalingstjenester til den modtagende udbyder af betalingstjenester, vil lagre posteringsoplysninger og være i stand til at stille disse til rådighed, når som helst det er nødvendigt.
- 64 På baggrund af samtlige ovenstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 47, stk. 1, litra a), i direktiv 2007/64 skal fortolkes således, at en betalers udbyder af betalingstjenester er forpligtet til at give betaleren oplysninger, der gør det muligt at identificere den fysiske eller juridiske person, som udgør betalingsmodtageren i forbindelse med en betalingstransaktion, der er blevet debiteret denne betalers konto, og ikke kun de oplysninger, som denne udbyder efter at have gjort sin bedste indsats råder over med hensyn til denne betalingstransaktion.

Sagsomkostninger

- 65 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Femte Afdeling) for ret:

Artikel 47, stk. 1, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/64/EF af 13. november 2007 om betalingstjenester i det indre marked og om ændring af direktiv 97/7/EF, 2002/65/EF, 2005/60/EF og 2006/48/EF og om ophævelse af direktiv 97/5/EF

skal fortolkes således, at

en betalers udbyder af betalingstjenester er forpligtet til at give betaleren oplysninger, der gør det muligt at identificere den fysiske eller juridiske person, som udgør betalingsmodtageren i forbindelse med en betalingstransaktion, der er blevet debiteret denne betalers konto, og ikke kun de oplysninger, som denne udbyder efter at have gjort sin bedste indsats råder over med hensyn til denne betalingstransaktion.

Underskrifter